

Obsah

ÚVOD	9
I. DĚJINY A METODY SLOVANSKÉ ARCHEOLOGIE	10
II. POČÁTKY SLOVANSKÉHO OSÍDLENÍ ČECH: 6. A 7. STOLETÍ	15
Příchod Slovanů do Čech	15
Domy a vesnice	21
Pohřebiště a doklady kultu	27
Charakteristika památek časně slovanské kultury a jejich chronologie	32
Keramika	32
Stáčení nití, tkaní látek, přesleny, závaží	40
Nářadí z parohu a kostí	40
Nářadí z kamene	42
Řemeslná výroba a její problematika (železo, barevné kovy, stříbro, sklo)	43
Zemědělství a chov dobytka	48
Pěstování polních plodin	48
Obdělávání půdy	48
Orba	49
Pěstované rostliny	50
Sklizeň	51
Chov domácích zvířat	52
Lov a rybolov	53
Způsob a systém zemědělské výroby	53
Skladování	54
Výnosy	55
Spotřeba a životní úroveň	55
Obchod	56
Sámova říše	58
Výšinná sídliště a problematika počátků hradišť	60
III. OD POČÁTKŮ HRADIŠŤ K HISTORICKÝM PŘEMYSLOVCŮM:	
KONEC 7. AŽ POLOVINA 9. STOLETÍ	61
Od Sába k historickým Přemyslovcům	61
Vznik hradišť a jejich vývoj	65
Rozvoj hradišť v 9. století	76
Vývoj fortifikací v 8. a 9. století	81
Zástavba hradišť	87
Vojenská funkce hradišť	89
Zázemí hradišť a rozvoj osídlení	91
Archeologie a otázka českých kmenů	95
Změny v zemědělské výrobě	104
Obdělávání půdy	105
Obilniny a další plodiny	109
Sklizeň	112
Skladování obilí	112
Zpracování obilí a jiných polních plodin	114
Živočišná výroba	116
Otázka zemědělského systému	120

Řemesla a obchod	122
Hutnictví a kovářství	123
Počátky šperkařské výroby	124
Sklářství	126
Hrnčířství	128
Práce se dřevem a jiné specializované znalosti	130
Výroba z kosti a parohu	131
Zpracování kůže	131
Textilní výroba	132
Zpracování kamene	134
Náboženské představy, pohřbívání	134
Historické prameny o pohanství v Čechách	135
Archeologické doklady pohanského kultu	137
Spalování mrtvých	139
Mohyly	140
Období birituality a počátky kostrových pohřebišť	148
Kulturní vztahy a chronologie archeologického inventáře	149
Nálezy avarského kulturního okruhu	149
Vznik blatnického stylu	151
Nálezy západního původu	152
Etapy ve vývoji šperku v Čechách 8. a 9. století	158
Skleněné perly a další skleněné výrobky	160
Zbraně	163
Vybavení jezdce	170
Další kovářské výrobky	175
Hliněné zboží v Čechách 8. a 9. století	178
Kostěné výrobky	180
IV. POČÁTKY ČESKÉHO STÁTU: ARCHEOLOGIE DRUHÉ POLOVINY 9. A 10. STOLETÍ	183
První čtyři generace historických Přemyslovců	183
Mocenská centra Přemyslovců – nová etapa vývoje	189
Hradiště v písemných pramenech	190
Pražský hrad a jeho podhradí	191
Přední přemyslovská hradiště	202
Osídlení, ves a dům	224
Zemědělství	226
Pěstování polních plodin, pole a žně	226
Získávání oleje, zeleniny a přírodních barviv	228
Ovocnářství	228
Vinná réva a chmel	229
Chov a užitek z domácích zvířat	231
Řemeslná výroba	232
Těžba kovů a transport surovin	232
Zlatnické techniky	233
Sklářství	234
Výroba a zpracování železa	234
Hrnčířství	236
Práce se dřevem	238
Zpracování kosti a parohů	241
Textil	242
Zpracování kůže	244
Vztah hustoty a objemu osídlení k rozmístění řemesel	245

Obchod	245
Platidla	247
Počátky křesťanství a archeologie	249
Období tzv. dvojvěří v Čechách	250
Pohřební ritus a jeho zvláštnosti. Pohřbívání nespálených těl a jeho vývoj	251
Výbava hrobů	258
Vampyrismus	260
Předměty související s křesťanstvím	261
Kostely a chrámové stavby	263
Společenské otázky	265
Svědectví hrobů	265
Význam výbroje a výstroje jako znaku sociálního postavení	266
Knížecí hroby	267
Osoby výše postavené, ale bez knížecích znaků	270
Ozbrojená složka	270
Rozdílný inventář venkovanů a obyvatel hradišť	271
Závěr	271
Chronologie archeologického inventáře	272
Velkomoravský vliv a jeho vyznívání v Čechách	273
Ostatní šperky přemyslovské doby	275
Kolier	280
Součásti výstroje jezdce	284
Další nářadí a náčiní	287
Zbraně	290
Keramika	293
Vědérka a okovy	300
Výrobky z kostí	300
V. EPILOG SLOVANSKÝCH ČECH: ARCHEOLOGIE 11. A 12. STOLETÍ	303
Přemyslovské Čechy v 11. a 12. století	303
Rozvoj hradske správní organizace	307
Zánik hradske soustavy a počátky měst	320
Vývoj osídlení a kolonizace	324
Zemědělství a chov dobytka	327
Pěstování polních plodin	328
Živočišná výroba	335
Řemesla, služby, práce	340
Hutnictví	340
Kovářství	341
Získávání drahých a barevných kovů	341
Slévání barevných a drahých kovů	342
Zlatnictví, šperkařství	342
Sklářství	343
Výroba keramiky, dlaždice	346
Kamenictví	347
Kožešnictví, práce s kůží	347
Barvy, barvení	349
Služby	349
Obchod	350
Mince	353
Upevňování křesťanství	354
Kostely	355

První kláštery v Čechách	356
Hřbitovy	360
Pohřbívání v kostele a u kostela	360
Mladohradištní pohřební ritus	363
Pohřební milodary	364
Vampyrismus	365
Pohřební rituál a pohanské rudimenty	367
Chronologie nálezového fondu 11. a 12. století	367
Šperky z drahých a barevných kovů	367
Šperk zhotovený ze skla, jantaru a polodrahokamů	372
Křížky, enkolpia	375
Předměty související s liturgií	376
Váhy a závaží	377
Předměty ze železa	378
Jezdecká výstroj	380
Militaria	380
Keramika	383
Dlaždice	385
Výrobky z kamene a kosti	390
ZÁVĚR	391
VÝBĚROVÝ SOUPIS ARCHEOLOGICKÝCH NALEZIŠŤ V ČECHÁCH ZE DRUHÉ POLOVINY 6. AŽ 12. STOLETÍ	392
PRAMENY A LITERATURA	413
SEZNAM VYOBRAZENÍ	460
O AUTORECH	475